

ผลของการใช้โปรแกรมการสอนตามแนวคิดของ ราธล์ ฮาร์วินและไซมอน
ที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ในโรงเรียนไทยรัฐวิทยา

นางสาวอัมพรรัตน์ วัฒนะโชติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาลัทธิสตรปรีญาครุศาสตร์มหาวิทยาลัย

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-583-567-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019452 1191134865

**EFFECTS OF USING INSTRUCTIONAL PROGRAM ACCORDING TO RATHS,
HARMIN, AND SIMON' S APPROACH ON MORAL REASONING STAGES OF
PRATHOM SUKSA FOUR STUDENTS IN THAI-RATH-WITTAYA SCHOOLS**

Miss Ampornrat Wattenachoti

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Elementary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

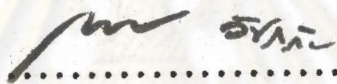
1993

ISBN 974-583-567-6

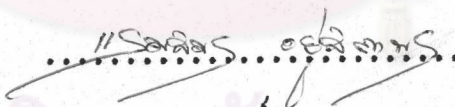
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการใช้โปรแกรมการสอนตามแนวคิดของ ราธส์ อาร์มินและไซมอน
ที่มีต่อชั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ในโรงเรียนไทยรัฐวิทยา
โดย นางสาวอัมพรรัตน์ วัชนะโชติ
ภาควิชา ประถมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ปานตา ไข่เทียมวงศ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.ลำลี ทองฉิว

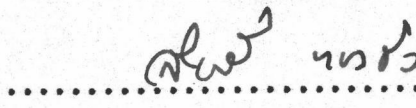
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

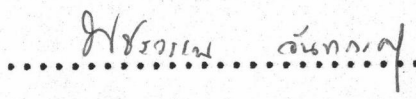

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. แรมสมร อยู่สอาดพร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ปานตา ไข่เทียมวงศ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.ลำลี ทองฉิว)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นขรวรรณ จันทรากุล)

อัมพรรัตน์ วัฒนะโชติ : "ผลของการใช้โปรแกรมการสอนตามแนวคิดของ ราธส์ ฮาร์มิน และไซมอน ที่มีต่อชั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนไทยรัฐวิทยา" (EFFECTS OF USING INSTRUCTIONAL PROGRAM ACCORDING TO RATHS, HARMIN, AND SIMON'S APPROACH ON MORAL REASONING STAGES OF PRATHOM SUKSA FOUR STUDENTS IN THAI-RATH-WITTAYA SCHOOLS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ปานตา ใช้เทียมวงศ์ และ รศ.สำลี ทองธิว, 408 หน้า, ISBN 974-583-567-6

วัตถุประสงค์ของการวิจัย-คือ เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการสอนตามแนวคิดของ ราธส์ ฮาร์มินและไซมอน ที่มีต่อชั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนไทยรัฐวิทยา โดยมีขั้นตอนการสอนในโปรแกรม 6 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการคิดอย่างอิสระ ขั้นกำหนดทางเลือกหลาย ๆ ทาง ขั้นพิจารณาไตร่ตรอง ขั้นเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด ขั้นปฏิบัติตามทางเลือก และขั้นปฏิบัติซ้ำจนทำเป็นประจำ เพื่อพัฒนาชั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในเรื่อง ความมีระเบียบวินัย การตรงต่อเวลา การเสียสละเพื่อผู้อื่นและสังคม ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์สุจริต และความ กตัญญูทดเวทิตี ผลการวิจัยพบว่า

1. หลังทำการสอน ชั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมการสอนตามแนวคิดของ ราธส์ ฮาร์มินและไซมอน สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมการสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. หลังทำการสอน ชั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมการสอนตามแนวคิดของ ราธส์ ฮาร์มินและไซมอน สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมการสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกเรื่องยกเว้น เรื่อง การตรงต่อเวลา

3. หลังทำการสอน ชั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมการสอนตามแนวคิดของ ราธส์ ฮาร์มินและไซมอน สูงกว่าก่อนทำการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... ประถมศึกษา
สาขาวิชา ..... ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิสิต ..... อัมพรรัตน์ วัฒนะโชติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ..... ปานตา

C340445 : MAJOR ELEMENTARY EDUCATION
KEYWORD: USING INSTRUCTIONAL PROGRAM/MORAL REASONING/PRATHOM SUKSA FOUR/

THAI-RATH-WITTAYA SCHOOLS

AMPORN RAT WATTANACHOTI : EFFECTS OF USING INSTRUCTIONAL PROGRAM
ACCORDING TO RATHS, HARMIN, AND SIMON'S APPROACH ON MORAL REASONING
STAGES OF PRATHOM SUKSA FOUR STUDENTS IN THAI-RATH-WITTAYA SCHOOLS.
THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF. PANTA CHAITIAMVONG AND ASSOC.PROF.
DR. SUMLEE TONGTHEW, 408 PP. ISBN 974-583-567-6

The purpose of this research was to study effects of instructional program developed according to Raths, Harmin, and Simon's approach on moral reasoning stages of Prathom Suksa four students in Thai-Rath-Wittaya Schools. There are six instructional steps in this program i.e. step for free thinking, making alternative choices, examining, selecting the best choice, acting in that choice and internalizing in their lives. This instructional program was designed to develop moral reasoning stages of the following ethics : discipline, punctuality, altruism, diligence, honest, and gratitude. The findings were as the follows:

(1) After teaching, the moral reasoning stages of students in this program were higher than students in ordinary program significantly at the .05 level.

(2) After teaching, the moral reasoning stages of students in this program were higher than students in ordinary program in every items except punctuality significantly at the .05 level.

(3) After teaching, the moral reasoning stages of students in this program were higher than the same students before teaching significantly at the .05 level.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... ประถมศึกษา
สาขาวิชา..... ประถมศึกษา
ปีการศึกษา..... 2536

ลายมือชื่อนิสิต..... อัมพรรัตน์ วันฉัตร
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ รองศาสตราจารย์ ปานตา ไข่มุมวงศ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สำลี ทองฉิว อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ อย่างดีตลอดมา ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. แรมสมร อยู่สุณานพร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และรองศาสตราจารย์ พชรวรรณ จันทรางศุ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็น ในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาสละเวลา ตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจนเป็นเครื่องมือที่สมบูรณ์

ขอขอบคุณ ผู้บริหาร คณะครู ผู้ให้บริการ และนักเรียนโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๘ (ฉบับราชบุรีอุปถัมภ์) ที่ได้ช่วยเหลือให้ความสะดวก ความร่วมมือในการทดลองสอนและการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ นิสิตบัณฑิตวิทยาลัย ภาควิชาประถมศึกษาทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับ คุณพ่อพรหม คุณแม่สุรีย์ วัลณะโชติ และคุณอาระเบ็ญช หิรัญเรือง ที่ให้การสนับสนุนทางการเงิน และให้กำลังใจ ตลอดเวลา และขอบคุณ ญาติพี่น้อง ตลอดจนผู้ให้บริการทุกท่าน ที่ให้การช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจอย่างดียิ่งเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

อัมพรรัตน์ วัลณะโชติ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
สมมติฐานของการวิจัย.....	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	11
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	12
วิธีดำเนินการวิจัย.....	15
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	16
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	17
จริยธรรมและทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม.....	17
เหตุผลเชิงจริยธรรม.....	26
แนวทางในการส่งเสริมความสามารถด้านการให้เหตุผล.....	29
การสอนจริยศึกษาตามแนวคิดของ ราธส์ ฮาร์มันและไซมอน.....	35
การระจ่างค่านิยม.....	38
แนวการสอนสร้างเสริมจริยธรรมในโรงเรียน.....	51

	ปัญหาในการสอนสร้างเสริมจริยธรรมในโรงเรียน.....	57
	แนวทางในการแก้ปัญหาการสอนสร้างเสริมจริยธรรมในโรงเรียน.....	59
	โรงเรียนไทยรัฐวิทยาและมูลนิธิหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กับการสร้างเสริมจริยธรรมในโรงเรียน.....	62
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	67
	โปรแกรมการสอน.....	80
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	87
	การสร้างโปรแกรมการสอน.....	87
	การสร้างแบบทดสอบวัดขั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม.....	96
	การทดลองเครื่องมือก่อนนำไปใช้.....	98
	ตัวอย่างประชากร.....	99
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	103
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	105
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	110
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	122
	รายการอ้างอิง.....	134
	ภาคผนวก.....	146
	ภาคผนวก ก.....	147
	ภาคผนวก ข.....	149
	ภาคผนวก ค.....	159
	ภาคผนวก ง.....	194
	ภาคผนวก จ.....	330
	ประวัติผู้เขียน.....	408

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม 3 ระดับ แบ่งเป็น 6 ชั้น ตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก.....	23
2	เปรียบเทียบโปรแกรมการสอนตามแนวคิดของ ราธส์ ฮาร์มันและไซมอน กับโปรแกรมการสอนปกติ.....	94
3	คะแนนในขั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมประจำตัวเลือกแต่ละเหตุผล.....	97
4	เกณฑ์การพิจารณาขั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียน.....	98
5	แสดงผลการสอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 107 คน.....	101
6	การจัดนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	102
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ของคะแนนการให้ เหตุผลเชิงจริยธรรมในแต่ละเนื้อหา ก่อนหลังทำการสอน ของนักเรียน กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	103
8	แบบแผนการวิจัย.....	104
9	ตารางเวลาสอน.....	105
10	เปรียบเทียบความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียน กลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนทำการสอนและหลังทำการสอน.....	111
11	เปรียบเทียบความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเรื่อง ความมี ระเบียบวินัย ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนกับหลังทำการสอน.....	112
12	เปรียบเทียบความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเรื่อง การตรง ต่อเวลา ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนกับหลังทำการสอน.....	112
13	เปรียบเทียบความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเรื่อง การเสียสละฯ ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนกับหลังทำการสอน.....	113

14	เปรียบเทียบความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเรื่อง ความขยันหมั่นเพียร ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนกับหลังทำการสอน.....	113
15	เปรียบเทียบความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนกับหลังทำการสอน.....	114
16	เปรียบเทียบความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเรื่อง ความกตัญญูกตเวที ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนกับหลังทำการสอน.....	114
17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในแต่ละเนื้อหา ก่อนทำการสอน ของนักเรียนกลุ่มควบคุม.....	115
18	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในแต่ละเนื้อหา หลังทำการสอน ของนักเรียนกลุ่มควบคุม.....	116
19	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในแต่ละเนื้อหา ก่อนและหลังทำการสอน ของนักเรียนกลุ่มควบคุม.....	117
20	เปรียบเทียบความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม หลังทำการสอน ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม.....	118
21	เปรียบเทียบความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเรื่อง ความมีระเบียบวินัย หลังทำการสอน ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม.....	118
22	เปรียบเทียบความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเรื่อง การตรงต่อเวลา หลังทำการสอน ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม.....	119
23	เปรียบเทียบความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเรื่อง การเสียสละเพื่อผู้อื่นและสังคม หลังทำการสอน ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม.....	119

24	เปรียบเทียบความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเรื่อง ความขยันหมั่นเพียร หลังทำการสอน ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับ กลุ่มควบคุม.....	120
25	เปรียบเทียบความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต หลังทำการสอน ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับ กลุ่มควบคุม.....	120
26	เปรียบเทียบความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเรื่อง ความกตัญญูตเวที หลังทำการสอน ระหว่างกลุ่มทดลองกับ กลุ่มควบคุม.....	121

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	ขั้นตอนการเกิดค่านิยมตามแนวคิดของ ราธส์ อาร์มินและไซมอน.....	37
2	ขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรม.....	81
3	รูปแบบโปรแกรมการศึกษาสำหรับเด็กสามารถพิเศษ ในชั้นประถมศึกษา.....	82
4	โปรแกรมการสอนตามแนวคิดของ ราธส์ อาร์มินและไซมอน.....	89
5	ขั้นตอนการสอนในโปรแกรม.....	91
6	สรุปโปรแกรมการสอนตามแนวคิดของ ราธส์ อาร์มินและไซมอน.....	92

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย